

Slovo k povzbuzení na neděli 26. března 2023, na 5. neděli postní – A
Biblická čtení: Ez 37,12–14; Ž 130; Řím 8,8–11; Jan 11,1–45

Milé sestry, milí bratři,

na dnešní pátou neděli postní zaznívá další dlouhý a výrazný evangelijní úryvek podle Janova sepsání: svědectví o **vzkříšení Lazara**. Je to jeden ze **tří zázraků vzkříšení mrtvých**, respektive navrácení do života, které Pán Ježíš během svého **pozemského** života vykonal; vedle Lazarova jsou to ještě oživení syna naimské vdovy a dcery Jairovy. A jak to v evangeliu bývá, nejde jen o svědectví věcí minulých, ale i o **vzor a obraz dění současného**, o pozvánku k němu.

Dnešní text – podobně jako setkání se samařskou ženou a uzdravení slepého od narození o nedělích předešlých – se čte nejprve **s ohledem na čekatele křtu**: jako povzbuzení k němu opravdu dojít. Čte se ale také s ohledem na všechny ostatní, třeba již dávno pokřtěné, a to s pohledem na blížící se obnovu **křestního vyznání nás všech** o Velikonoční vigílii, abychom své trojí „ano“ a „věřím“ mohli zkusit říci co možná nejpříjemněji. Zkusme se proto **všichni** nyní zamyslet nad tím, co můžeme v dnešním krásném Boží slově číst, každý podle své vlastní životní situace.

Vyprávění o **vzkříšení Lazara** má v Janově evangeliu velkou **(před)obraznou sílu**. Je **předznamenáním** konečného **vzkříšení mrtvých** a Kristova vlastního **zmrtvýchvstání**. Pán Ježíš jako **Boží Syn** má **moc** křísit mrtvé, protože má moc jako jediný **sám vstát** z mrtvých. Nyní oživuje svého přítele Lazara, zanedlouho jedinečně vzkřísí své vlastní lidství a nakonec lidství všech svých věrných (a nechme stranou tajemství, kdo všechno a jakými způsoby tito „jeho věrní“ jsou). Na vzkříšení mrtvých zaměřuje naši duchovní pozornost i čtení první, **starozákonní zaslíbení** z pera proroka **Ezechiela**.

Nicméně v případě Lazara – podobně jako u ostatních dvou novozákonních zázraků ožívání mrtvých – **nejde** o stejný druh vzkříšení jako v případě Kristova zmrtvýchvstání anebo ani jako v případě očekávané spásy duše po smrti a vzkříšení těla na konci věků.

Lazar je zázračně oživen, ale **vrácen** ještě **zpět do tohoto života**. Jeho nový život je vlastně **ten samý** jako předtím. Je vrácen do stejného života, jaký žil a který jednou bude stejně uzavřen smrtí. Lazar **znovu zemře** a teprve pak bude jeho duše vzata do nebe a na konci věků do vzkříšeno i tělo; už starou křesťanskou tradicí je uctíván jako svatý, jako svatý Lazar.

Na druhou stranu jeho pozemský život dostal tímto zázrakem bezpochyby **docela novou kvalitu**: Lazar už nad smrtí bude ten, který byl **Kristem zázračně vzkříšen**. Tato událost, můžeme legitimně fabulovat, určitě nějak **ovlivnila** celý zbytek jeho života. I jeho **přátelství s Kristem** muselo dostat novou dimenzi. I podle starých legend se Lazar následně stal věrným vyznavačem a hlasatelem Krista zmrtvýchvstalého a měl nakonec zemřít mučednickou smrtí za Domiciánova pronásledování.

Ne nepodobné Lazarovi by to mělo být **i s námi**, s naší vlastní křestní, křesťanskou **proměnou**. Spolu se svatým Pavlem přeci vyznáváme, že ve křtu bychom měli **umírat** starému způsobu života (hříchu, sobectví, zlu, svévoli, nevěře) a měli bychom být **vzkříšení** Boží milostí k životu novému (k víře, naději a lásce, k následování Krista). **Nový život po křtu** se však také odehrává **stále na této zemi**, často dokonce **ve stejném prostředí a se stejnými lidmi** jako před ním.

Ale měl by být a o to právě jde – i navzdory naší přetrvávající slabosti – nějak **nový**, novým **vztahem s Bohem nový**. Jím dostává lidský život **nový** rozměr, novou sílu a novou radost. Kristova tajemná přítomnost se má stát novou **konstantou** takového života, i ve všech jeho složitostech, výšinách i pádech.

Jistěže, **vztah s Bohem, Kristem** člověk může mít a často reálně má **i před křtem**. Avšak křtem, už třeba jen díky otevření svátostného světa, tento vztah dostává novou **kvalitu**. Možná si tuto novost můžeme přestavit – a to je přirovnání už starých církevních otců – jako

svatbu dvou lidí. I ti se už před svatbou mají rádi, mají spolu vztah, sbližují se. Ale až **svatbou** – v ideálním případě – se jejich vztah nějak **završí**, začnou žít pod jednou střechou, vše dosavadní dostane novou kvalitu, oni se spojí v jednoho člověka a mohou plodit a rodit děti, nový život dávat dál. Duše člověka je nevěstou, Kristus ženichem. A otcové šli ve svých alegoriích – možná poněkud odvážně – ještě dál, když přirovnali křest či eucharistii dokonce **k manželskému loži**, kdy k duši přichází a do ní vchází její nebeský ženich, **Kristus**, zůstává v ní, zanechá cosi ze sebe a činí ji tak Božsky plodnou.

Proměna, novost, křesťanskost života je tedy **novostí vztahu s Bohem**. Novostí, která by náš měla tomuto vztahu, Bohu, Kristu, Boží lásce stále více **připodobňovat**, respektive **přizpůsobovat**. Vztah **proměňuje**, má sílu proměňovat a **přizpůsobovat** jednoho druhému, už i ten mezilidský, natož s Bohem, který se **vtělením** jednou provždy přizpůsobil **člověku**. A křížem odpustil a zmrtvýchvstáním jednou provždy mu otevřel nebe.

Ale protože jsme **slabí** – slabost nám (jako *concupiscentia*) zůstává i po křtu – musí být **novost** vztahu s Bohem stále **obnovována** Boží milostí. Například svatou zpovědí („pracným křtem“, *baptismum laboriosum*, jak se také nazývá), obnovou křestního vyznání, lítostí, modlitbou či touhou. **Setrváním s Bohem** a u něj, neutečením ze vztahu s ním, ať se děje, co se děje, má naše láska **naději** být znovu a znovu zapalována a očišťována.

Pro čekatele křtu tak chce být dnešní evangelium dalším **povzbuzením jejich touhy po křtu**. Už nyní díky víře, kterou Bohu již delší dobu otevírají svá srdce, jsou Božím Duchem ožívováni, mají živý a často krásný vztah s Bohem. Přesto až **křtem** (a následným biřmováním a prvním svatým přijímáním) se jejich přátelství s Kristem stane ještě **silnějším a hmatatelnějším**, budou mu blíž, otevře se jim **nově svět Boží** a tím i ten pozemský, do něhož se jako Lazar vrátí.

Pro nás všechny ostatní, už (třeba dávno) pokřtěné, nechť je dnešní evangelium zase **připomínkou**, že celé naše křesťanství, náš vztah s Pánem Ježíšem by měly být **kvalitou** (a to doslova) našeho života. Základním, živým, **vertikálním vztahem**, který je třeba stále **obnovovat**, o obnovu prosit, Boha nově a nově hledat. **V tomto světě** a pro tento svět, v němž jako Lazaři (a to i klidně metaforicky vnímáno) spolu žijeme. A máme společně spět **k věčnosti**.

I v tomto posledním nasměrování nám může být **Lazar vzorem**, což velmi svébytně vystihl ve svém fiktivním, geniálním – byť z křesťanského pohledu jistě i kontroverzním – románu **Poslední pokušení** Nikos Kazantzakis: Židé po vzkříšení Lazara, které se rozkřiklo, ho přicházejí zabít, aby zničili toto živé svědectví Kristovy Boží moci. Než tak učiní, jeden z nich, jménem Barabáš, se ho zeptá, zda lepší byla smrt, pohled do věčnosti, anebo život. Lazar odvětí něco ve smyslu, **že ani neví, že je to vlastně stejné...**

A měl pravdu. Vždyť nebe má být zase vztah, **plnost vztahu s Kristem**, blažené patření (*visio beatifica*) na jeho tvář, a také věčný vztah s ostatními lidmi a celým proměněným světem.

Pro to všechno i my stále potřebujeme zázračné **kříšení z mrtvých**, toho mrtvého v nás, odumřelého vztahu s Bohem, a to **zpět do tohoto života**. Potřebujeme křestní proměnu a její neustálou obnovu, obnovu vztahu s Bohem a také s lidmi.

Celý proces **nemusí být lehký**, umírání není lehké, ani Lazar možná neumíral lehce. Ale byl **vzkříšen**.

Čím více by však náš pozemský život byl plný vztahu s Kristem, tím méně také **smrt**, až jednou přijde, by nám naháněla hrůzu, ale stala by se pro náš očekávaným **odchodem** do plnosti bytí, k Bohu. A i když je to se vztahem duše a těla bezpochyby složitější, stojí za to na závěr připomenout známý citát sv. Terezie z Lisieux: „Pro mne si nepřijde smrt, ale Bůh. Smrt není nějaký přízrak anebo hrozná příšera, jak se znázorňuje na obrazech. V katechismu se říká, že smrt je odloučení duše od těla, nic jiného.“

A jako vždy, nejde jen sobecky o nás. Ale **i o celé naše okolí...**